

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/54/2020
Identifikačné číslo spisu:	8813210331
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8813210331.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. O. N., bývajúceho vo S. D. H., O. XXXX/XX, zastúpený JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom vo Vranove nad Topľou, Kalinčiakova 10, proti žalovaným 1/ L. O. H., bývajúcej vo S. D. H., P. XX, 2/ L. L. Č., bývajúcemu vo S. D. H.P., C. XXX/XX, obaja zastúpení JUDr. Mikulášom Drobňákom, advokátom vo Vranove nad Topľou, Sídliisko I 997, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15 C 30/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. novembra 2019 sp. zn. 4 Co 56/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v rozsudkom z 21. decembra 2018 č. k. 15 C 30/2017 - 213 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa voči žalovanej 1/ domáhal uloženia povinnosti do troch dní od právoplatnosti rozsudku požiadať primátora Mesta Vranov nad Topľou, aby na zasadnutí mestského zastupiteľstva prečítal jej list v znení: „Na 27. Zasadnutí Mestského zastupiteľstva vo Vranove nad Topľou konanom 30. mája 2013 som pri prerokovaní materiálu týkajúceho sa Základnej školy G. X. XXX vo S. D. H. na adresu riaditeľa školy A. O. N. uviedla: Samozrejme, že keď sme nechali riaditeľa na poste ešte štyri mesiace a mal čas si dať veci do poriadku, tak je jasné, že keď tam prišla polícia o tri mesiace, tak tam veci už boli. Toto tvrdenie je nepravdivé, ničím nepodložené a v značnej miere znižuje dôstojnosť a vážnosť osoby A. O. N. v spoločnosti. Preto sa za toto tvrdenie A. O. N. ospravedlňujem.“; ktorou sa ďalej žalobca domáhal voči žalovanému 2/ uloženia povinnosti do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na webovom sídle VTN Vranov na vlastný náklad zverejniť ospravedlnenie v tomto znení: „Dňa 3. júna 2013 som na tomto webovom sídle na adresu riaditeľa školy G. X.V. XXX vo S. D. H. A. O. N. uviedol: „My sme dnešným rozhodnutím zlegalizovali zlodejnu vo Vranove nad Topľou. Toto tvrdenie je nepravdivé, ničím nepodložené a v značnej miere znížilo dôstojnosť a vážnosť osoby A. O. N.V. v spoločnosti. Preto sa za toto tvrdenie A. O. N. ospravedlňujem.“; a ktorou sa zároveň žalobca domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ uloženia

povinnosti zaplattenia mu po 1 000,- eur. Žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 11 Občianskeho zákonníka, § 149, § 153 ods. 1 a § 154 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že došlo k neoprávnenému zásahu do jeho integrity, teda k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv a tiež ani to, že zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených zákonom. Túto skutočnosť nemal súd prvej inštancie za preukázanú žiadnym z dôkazov, ktoré žalobca predložil a jeho tvrdenia o tom, že vyjadrenia žalovaných 1/ a 2/ zasiahli do jeho dobrej povesti, zostali iba v polohe tvrdení a bez akéhokoľvek dôkazu. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, ani jedna zo svedeckých výpovedí nepotvrdila, že by došlo k zníženiu vážnosti osoby žalobcu v spoločnosti alebo v okolí či rodine a zároveň poukázal na to, že žalobca sa opätovne a úspešne uchádzal o post riaditeľa základnej školy a naďalej pôsobil vo funkcii riaditeľa školy, čo jednoznačne svedčí o tom, že nemohlo dôjsť k zníženiu jeho osobného a morálneho kreditu výrokmi žalovaných 1/ a 2/, keďže funkcia riaditeľa školy bola obsadzovaná prostredníctvom výberového konania. Napokon, ani zo svedeckých výpovedí svedkov vypočutých v konaní podľa súdu prvej inštancie nevyplynulo, že by došlo k poškodeniu dobrého mena či povesti žalobcu údajnými nepravdivými vyjadreniami žalovaných 1/ a 2/ na jeho adresu. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca ničím nepreukázal, že by tieto samotné výroky žalovaných 1/ a 2/ zasiahli vôbec do jeho dobrej povesti, ani v tom smere nenavrhol vykonať žiadny dôkaz. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 a § 262 ods. 1 C.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 5. novembra 2019 sp. zn. 4 Co 56/2019 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil; žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, pretože skutkové tvrdenia, z ktorých žalobca vychádzal pri uplatnenom nároku na ochranu osobnosti, neboli v spore dostatočne preukázané na to, aby bolo možné konštatovať, že došlo k neoprávnenému zásahu do jeho integrity alebo jeho osobnostných práv, a že tento zásah bol spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ako odvolací súd ďalej uviedol, trestné stíhanie, ktoré bolo začaté v máji roku 2014, bolo zastavené, správu finančnej kontroly, ktorá bola prejednaná na mestskom zastupiteľstve vo Vranove nad Topľou 21. mája 2012 vypracovala žalovaná 1/ ako hlavná kontrolórka Mesta Vranov nad Topľou, pričom kontrola bola ukončená v máji roku 2012 a správa bola podaná 31. mája 2012 a žalobca ako riaditeľ základnej školy sa so správou finančnej kontroly náležite oboznámil považujúc ju za vysoko odbornú. Sám žalobca sa v auguste 2012 vzdal funkcie riaditeľa základnej školy, lebo mal záujem opäť kandidovať v ďalšom výberovom konaní, v ktorom následne uspel. Ako odvolací súd zdôraznil, odznená kritika žalovaných 1/ a 2/ v súvislosti s prejednávaním predloženej správy z finančnej kontroly sa týkala hospodárenia a zistených nedostatkov na základnej škole, kde žalobca pôsobil a táto skutočnosť, podľa odvolacieho súdu, nebola sporná, a zároveň odvolací súd konštatoval, že existenciu zistených závažných nedostatkov žalobca nepoprel a sám prijal ako riaditeľ základnej školy opatrenia na ich odstránenie. Na základe všeobecných skutkových tvrdení a prejaveneho názoru žalobcu, ako aj svedkyne (manželky žalobcu), nebolo možné dospieť k záveru, že sa jednalo o neoprávnený zásah spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu a podľa názoru odvolacieho súdu, sa jednalo o vecnú kritiku, ktorá odznela na adresu činnosti riaditeľa základnej školy ako štatutárneho zástupcu školy. V tejto súvislosti odvolací súd zdôraznil, že pri kritike verejnej záležitosti vykonávanej verejne pôsobiacimi osobami, platí z hľadiska ústavnej prezumpcie, že ide o kritiku dovolenú a uverejnenie pravdivej informácie nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ tento údaj nie je podaný tak, že skresľuje skutočnosť. Preto odvolací súd uzavrel, že pokiaľ zo strany žalovaných 1/ a 2/ odznela vecná kritika na hospodárenie základnej školy týkajúca sa hospodárenia s verejnými prostriedkami, upozorňujúca na nezrovnalosti v ich hospodárení z hľadiska verejného záujmu na zvýšení kontroly nakladania s verejnými finančnými prostriedkami, takéto vyjadrenia žalovaných 1/ a 2/ nemožno považovať za neoprávnené zásahy spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Navyše odvolací súd dodal, že kritické vyjadrenia odzneli v rámci výberového konania na riaditeľa školy a ku kritickému vyjadrovaniu došlo nielen zo strany žalovaných 1/ a 2/, ale aj zo strany ďalších poslancov prítomných na mestskom zastupiteľstve v súvislosti s opätovným zvolením žalobcu za riaditeľa školy. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 v spojení s §

255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že posudzujúc podľa obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.). Ako dovolateľ uviedol, z rozhodnutí súdov nižších inštancií nie je zrejmé, prečo zamietli žalobu aj v časti, ktorou sa domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ ospravedlnenia sa, keď samotní žalovaní 1/ a 2/ v spore potvrdili nimi vyriešené výroky, ktoré žalobca považoval za neoprávnený zásah do jeho integrity. Dovolateľ zdôraznil, že žalovaní 1/ a 2/ počas výkonu funkcie hlavného kontrolóra a poslanca použili na adresu žalobcu lož ako pracovnú metódu. Podľa dovolateľa, súdy nižších inštancií nesprávne právne posúdili, keď dospeli k záveru, že nepreukázal svoje tvrdenia a že zásah žalovaných 1/ a 2/ nebol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach chránených § 11 Občianskeho zákonníka. Odklon v otázke posúdenia zásahu žalovaných 1/ a 2/ ako objektívne spôsobilého zasiahnuť do práva žalobcu na ochranu osobnosti videl od rozhodnutí odvolacieho súdu sp. zn. 1 Cz 32/1978, 3 Cdo 137/2008, 4 Cdo 15/2003, 1 Co 25/1994 (R 34/1996), ale aj od rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 1863/2001, 28 Cdo 1410/2002, 28 Cdo 662/2002, 28 Cdo 983/2002. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu plne stotožnili so závermi súdov nižších inštancií a zdôraznili, že žalovaná 1/ ako hlavná kontrolórka iba vysoko objektívne informovala o zistených nedostatkoch vykonanej kontroly na škole, ktorú riadil žalobca, pričom so správou súhlasil aj sám žalobca, a rovnako žalovaný 2/ sa vyjadroval na adresu žalobcu iba na základe objektívne zistených faktov, kritické boli aj vyjadrenia ďalších poslancov prítomných na zastupiteľstve. Žalovaní 1/ a 2/ preto konštatovali, že išlo iba o výkon ich práva na slobodu prejavu a šírenia informácií a navrhli dovolanie žalobcu zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1, 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobca vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietal odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry

ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že zo strany žalovaných 1/ a 2/ došlo k neoprávnenému zásahu do jeho integrity alebo jeho osobnostných práv a že by tento zásah bol spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože zo strany žalovaných 1/ a 2/ sa jednalo o vecnú kritiku na hospodárenie základnej školy týkajúcu sa hospodárenia s verejnými prostriedkami a upozorňujúcu na nezrovnalosti v ich hospodárení z hľadiska verejného záujmu na zvýšení kontroly nakladania s verejnými finančnými prostriedkami a navyše uvedená kritika odznela na mestskom zastupiteľstve v súvislosti s opätovným zvolením žalobcu za riaditeľa školy, pričom však existenciu zistených závažných nedostatkov finančnou kontrolou žalobca nepoprel a sám prijal ako riaditeľ základnej školy opatrenia na ich odstránenie. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.).

20. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

21. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

22. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

23. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil dovolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, dovolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

24. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

25. Pod pojem ustálenej súdnej praxe a pod pojem dovolací súd v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. teda nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 1863/2001, 28 Cdo 1410/2002, 28 Cdo 662/2002, 28 Cdo 983/2002, na ktoré dovolateľ poukazuje vo svojom dovolaní. V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedeného súdu. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky dovolacím súdom prípadne odlišné od riešenia danej otázky týmto súdom, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. (3 Cdo 204/2018).

26. V súvislosti s argumentáciou, že jej dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., dovolateľ uviedol, že dovolací súd nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenia a zásah žalovaných 1/ a 2/ nebol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach chránených § 11 Občianskeho zákonníka. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu dôvodil poukazom na viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu, najmä sp. zn. 1 Cz 32/1978, 3 Cdo 137/2008, 4 Cdo 15/2003, 1 Co 25/1994 (R 34/1996).

27. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalobcu len vo vzájomnej interakcii „právných“ otázok riešených odvolacím súdom a „právných“ otázok riešených v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré uviedol v dovolaní. Na podstatné závery týchto rozhodnutí poukazuje dovolací súd nasledovných v bodoch.

28. Podľa rozhodnutia z 26. augusta 1978 sp. zn. 1 Cz 32/1978 na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva, chránená ustanovením § 11 OZ.

29. Podľa rozhodnutia z 19. apríla 1994 sp. zn. 1 Co 25/1994 skutočnosť, že určité správanie fyzickej osoby bolo ako skutok predmetom trestného konania, alebo občianskeho súdneho konania, nebráni tomu, aby sa následná reakcia iných osôb na toto správanie stala predmetom konania o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a v rámci neho skúmania, či túto reakciu možno považovať za zásah, objektívne spôsobilý ohroziť alebo poškodiť chránené práva.

30. Podľa rozhodnutia z 1. mája 2003 sp. zn. 4 Cdo 15/2004 pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere v zmysle § 13 ods. 2 OZ, môže byť fyzickej osobe výnimočne subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

31. Dovolateľ videl odklon aj od rozhodnutia z 18. februára 2010 sp. zn. 3 Cdo 137/2008, podľa ktorého v prípade zásahu do práva na súkromie nie je zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere jedinou relevantnou formou závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe na chránených právach. Ak došlo k zásahu do súkromia, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti.

32. Podľa názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd riešením „dovolacej“ otázky nastolenej navrhovateľom (bod 26. tohto uznesenia) neodklonil od podstaty všeobecných právnych záverov dovolacieho súdu uvedených v rozhodnutiach, podstatná časť ktorých bola citovaná v predchádzajúcich bodoch tohto uznesenia. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na skutkovom zistení, že žalobca nepreukázal, že zo strany žalovaných 1/ a 2/ došlo k neoprávnenému zásahu do jeho integrity, teda k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv a tiež to, že zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach chránených § 11 Občianskeho zákonníka, pretože nebolo preukázané, že by došlo k zníženiu vážnosti osoby žalobcu v spoločnosti alebo v okolí či rodine a zároveň bolo zo strany dovolacieho súdu konštatované, že žalobca sa opätovne a úspešne uchádzal o post riaditeľa základnej školy a naďalej pôsobil vo funkcii riaditeľa školy, čo jednoznačne svedčí o tom, že nemohlo dôjsť k zníženiu jeho osobného a morálneho kreditu výrokmi žalovaných 1/ a 2/, keďže funkcia riaditeľa školy bola obsadzovaná prostredníctvom výberového konania. Obsah spisu neopodstatňuje záver, že výsledok riešenia právnych otázok odvolacím súdom sa dostal do kolízie s právnymi závermi zodpovedajúcimi ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Preto dovolací súd uzatvára, že odvolací súd sa svojím právnym záverom na podklade zisteného skutkového stavu, že zásah žalovaných 1/ a 2/ nebol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach žalobcu chránených § 11 Občianskeho zákonníka, neodklonil od záverov vyjadrených najvyšším súdom v žalobcom označených rozhodnutiach a dovolací súd ani nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od takto publikovaných záverov.

33. Predpoklad prípustnosti v tejto časti dovolania žalobcu spočíval v tom, že odvolací súd pri riešení právnej otázky zvolil „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu už existujúcej judikatúry dovolacieho súdu, resp. k nesprávnemu riešeniu právnej otázky odvolacím súdom. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál a týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalobca v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

34. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

35. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.